

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 241/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Dudíša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Tos/98/2022 z 29. novembra 2022 a postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. B5-1T/17/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Tos/98/2022 z 29. novembra 2022 **p r i j í m a** na ďalšie konanie.
2. Ústavnú sťažnosť vo zvyšnej časti **o d m i e t a**.
3. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tos/98/2022 z 29. novembra 2022 a postupom mestského súdu (predtým Okresný súd Bratislava V) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-1T/17/2017. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať jej trovy konania. Sťažovateľka súčasne navrhuje odložiť vykonateľnosť uznesenia krajského súdu, ako aj uznesenia okresného súdu sp. zn. 1T/17/2017 z 27. júna 2022.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1T/17/2017 z 29. marca 2017 došlo k schváleniu dohody o vine a treste, na základe ktorej bola sťažovateľka uznaná vinnou zo spáchania zločinu sprenevery, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov

s tým, že výkon trestu sa podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní piatich rokov. Sťažovateľke bola súčasne uložená povinnosť spočívajúca v príkaze počas skúšobnej doby uhradiť spôsobenú škodu vo výške 44 000,96 eur a bol jej uložený trest zákazu činnosti vykonávať funkciu spojenú s hmotnou zodpovednosťou po dobu dvoch rokov.

3. Po uplynutí piatich rokov došlo zo strany Okresnej prokuratúry Bratislava V k zaslaní žiadosti o nariadenie verejného zasadnutia súdu, pretože sťažovateľka nesplnila povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

4. Verejné zasadnutie okresného súdu sa uskutočnilo 27. júna 2022. Pred jeho konaním sťažovateľka doručila okresnému súdu svoje vyjadrenie k rozhodovaniu o osvedčení/neosvedčení v skúšobnej dobe, v ktorom poukázala na skutočnosť, že medzičasom došlo k zmene § 50 ods. 4 Trestného zákona, pričom právna úprava bola v čase schválenia dohody o vine a treste priaznivejšia, pretože postačovalo plniť náhradu škody, nová právna úprava vyžaduje splnenie povinnosti nahradiť škodu. Zároveň sťažovateľka poukázala na výnimočné okolnosti svojho prípadu, keď sa snažila počas skúšobnej doby uhradiť celú náhradu škody, avšak bolo to nad jej sily. Rovnako uviedla, že viedla počas skúšobnej doby riadny a usporiadaný život.

5. Okresný súd uznesením sp. zn. 1T/17/2017 z 27. júna 2022 rozhodol, že sťažovateľka sa podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčila a úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov sa vykoná v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. V odôvodnení predmetného rozhodnutia sa súd obmedzil len na konštatovanie, že sťažovateľka sama a vedome s prokurátorom uzatvorila dohodu o vine a treste, ktorej súčasťou bola povinnosť v skúšobnej dobe uhradiť spôsobenú škodu. Už pri uzatváraní dohody o vine a treste si musela byť sťažovateľka vedomá následkov jej nesplnenia bez výhrad.

6. Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej bolo rozhodované na neverejnom zasadnutí krajského súdu 29. novembra 2022 jej zamietnutím podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku napadnutým uznesením sp. zn. 3Tos/98/2022 z 29. novembra 2022, ktoré sťažovateľke nebolo nikdy doručené.

7. Dňa 8. januára 2024 bol sťažovateľke nariadený výkon trestu a následne jej bola zaslaná výzva na nastúpenie do výkonu trestu, ktorú sa však nepodarilo sťažovateľke doručiť. Sťažovateľka sa na základe informácie získanej na sociálnych sieťach sama prihlásila na políciu, ktorá ju dodala do výkonu trestu odňatia slobody.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka predovšetkým namieta, že súd prvého stupňa a ani odvolací súd k jej argumentácii o zmene § 50 ods. 4 Trestného zákona nezaujali žiadne stanovisko napriek tomu, že v čase odsúdenia sťažovateľky sa pri osvedčení vyžadovalo, aby boli primerané obmedzenia a povinnosti (kde patrí aj nahradenie škody) počas skúšobnej doby plnené, avšak dikcia súčasného zákonného ustanovenia je prísnejšia, pretože sa vyžaduje splnenie povinnosti nahradiť škodu. Ide teda o diametrálny rozdiel.

9. Sťažovateľka zastáva názor, že v jej prípade je nutné aplikovať skorší právny predpis, pretože trestné konanie je jeden celok, ktorý začína trestným stíhaním a končí vykonaním trestu.

Rozhodovanie o osvedčení je súčasťou vykonávacieho konania, ktoré začalo 29. marca 2017, teda momentom právoplatnosti rozsudku o schválení dohody o vine a treste, a preto bolo nevyhnutné posudzovať osvedčenie v skúšobnej dobe v znení Trestného zákona účinného v čase vydania rozsudku, resp. spáchania skutku.

10. Súd tiež podľa sťažovateľky neopodstatnene tvrdí, že nemala uzatvoriť dohodu o vine a treste, ak mala vedomosť, že škodu v skúšobnej dobe nebude vedieť nahradiť. Je zrejmé, že ide o absolútne nesprávnu úvahu. Sťažovateľka vzhľadom na skutočnosť, že mala záujem sa priznať k spáchaniu trestného činu, disponovala dvomi možnosťami. Prvou bolo uzatvoriť dohodu o vine a treste a druhou urobiť na súde vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keď by prichádzala do úvahy *per analogiam* aplikácia § 39 ods. 4 Trestného zákona. Rovnako by bola sťažovateľka po vyhlásení na hlavnom pojednávaní zaviazaná k náhrade škody poškodenému. Obe možnosti by mali rovnaký výsledok, avšak konanie o dohode o vine a treste ušetrilo štátu finančné prostriedky. Sťažovateľka si vybrala prvú alternatívu (rýchlejšiu), nevediac, či sa jej podarí v priebehu skúšobnej doby uhradiť celú náhradu škody. Spoliehala sa, že predaj jej nehnuteľnosti v dražbe prinesie väčší výťažok, než priniesol a ktorý pokryl jej predchádzajúce dlhy voči veriteľom. Sťažovateľka sa teda dostala do situácie, keď nemala nehnuteľnosť a ani stály finančný príjem, čo jej znemožnilo uhradiť celú náhradu škody v priebehu skúšobnej doby.

11. Sťažovateľka nesúhlasí ani s tvrdením krajského súdu o jej ľahkovážnom a nezodpovednom prístupe, poukazujúc na skutočnosť, že splácať mesačne sumu 733,35 eur po dobu piatich rokov bolo v podstate nemožné vzhľadom na jej vzdelanie, príjmy a register trestov. Sťažovateľka predložila dôkazy a argumenty, ktoré vysvetľujú, prečo sa jej nepodarilo nahradiť spôsobenú škodu včas (nižšia hodnota predanej nehnuteľnosti, novovzniknuté náklady na nájom, nemožnosť nájsť si kvôli záznamom v registri trestov plnohodnotné zamestnanie).

12. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti je podľa názoru sťažovateľky zrejmé, že uznesenie krajského súdu je vo viacerých jeho častiach zmätočné, nepreskúmateľné a neodôvodnené.

13. Zároveň podľa názoru sťažovateľky došlo k hrubému porušeniu jej označených práv postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B5-1T/17/2017 tým, že sťažovateľke do dnešného dňa nedoručil napadnuté uznesenie krajského súdu, s ktorým nemala možnosť sa oboznámiť, a teda nemohla nastať ani fikcia jeho doručenia, a teda ani dôjsť k nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody. O vydaní predmetného rozhodnutia sa dozvedela až nazretím do súdneho spisu 8. apríla 2024 prostredníctvom povereného právneho zástupcu.

14. Z doručenky pripojenej k napadnutému uzneseniu krajského súdu je zrejmé, že mestský súd pochybil a ako adresu na doručovanie uviedol adresu [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že z obsahu spisu vyplýva, že túto adresu sťažovateľka už dlhodobo nepoužíva. V súdnom spise sa na liste č. 215 nachádza oznámenie sťažovateľky o tom, že jej korešpondenčná adresa a adresa trvalého pobytu je [REDAKOVANÉ]. Mestský súd túto skutočnosť vzal už predtým na vedomie, keďže už uznesenie okresného súdu pod sp. zn. 1T/17/2017 z 27. júna 2022 bolo doručované na správnu adresu.

15. Sťažovateľka zastáva názor, že v jej veci ide o extrémnu nespravodlivosť, ktorá bola spôsobená rigidným výkladom zákona. Skutok, za ktorý bola odsúdená, sa stal v roku 2014, k odsúdeniu došlo v roku 2017 a k nariadeniu výkonu trestu v roku 2024. Medzi spáchaním skutku a nariadením

výkonu trestu sa sťažovateľka nedopustila žiadnej trestnej činnosti, žila riadne a svedomito, našla si zamestnanie a s exekútorom, ktorý vymáha náhradu škody v prospech poškodeného, uzatvorila splátkový kalendár. Nariadením výkonu trestu sa tak nedosiahne nič. Vykonanie trestu po desiatich rokoch od spáchania skutku nemôže mať na páchatel'a ani žiaden výchovný účinok, najmä s poukazom na skutočnosť, že po odsúdení viedol riadny život.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v namietanom porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľky proti prvostupňovému rozhodnutiu o tom, že sa sťažovateľka ako odsúdená v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčila a trest odňatia slobody vykoná. Sťažovateľka tiež namieta postup mestského súdu, ktorý doručovaním uznesenia krajského súdu na nesprávnu adresu sťažovateľky znemožnil, aby nastala fikcia doručenia, a tak došlo k zákonnému nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody.

III.1. K námietke porušenia práva na súdnu ochranu uznesením krajského súdu:

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a nezistil nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach a ani dôvody na jej odmietnutie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých je potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, preto v tejto časti prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie (bod 1 výroku rozhodnutia).

18. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

III.2. K námietke porušenia práva na súdnu ochranu postupom mestského súdu:

19. Z obsahu súdneho spisu predloženého mestským súdom vyplýva, že prvostupňový súd pri doručovaní uznesenia krajského súdu pochybil, pokiaľ predmetné rozhodnutie doručoval na nesprávnu adresu sťažovateľky, pričom sťažovateľka o zmene adresy riadne informovala v podaní doručenom okresnému súdu (čl. 198, č. 215) už 16. decembra 2021, ako aj vo svojich nasledujúcich vyjadreniach a stanoviskách, v ktorých opakovane uvádzala adresu [REDAKOVANÉ]. Okresný súd napriek tomu doručoval napadnuté uznesenie krajského súdu na neaktuálnu adresu sťažovateľky – [REDAKOVANÉ], odkiaľ sa zásielka vrátila späť z dôvodu, že adresát je neznámy.

20. Predmetné pochybenie hodnotí ústavný súd ako odstrániteľný nedostatok konania, ktorý nedosahuje intenzitu opodstatňujúcu vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu postupom mestského súdu, ktorý však bol rozhodujúcim pre posúdenie včasnosti podania ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu, keďže sťažovateľka sa o uznesení krajského súdu a jeho odôvodnení dozvedela až cestou nahliadnutia do spisu prostredníctvom svojho právneho zástupcu na mestskom súde 8. apríla 2024.

21. Na základe posúdenia okolností danej veci ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku rozhodnutia), keďže účel ústavnej sťažnosti môže byť naplnený len prieskumom uznesenia krajského súdu, ktoré vyvolalo právoplatnosť rozhodnutia o výkone podmienične odloženého trestu bez ohľadu na jeho doručenie sťažovateľke a chyba postupu mestského súdu má, ako už bolo uvedené, ten podstatný význam, že ústavná sťažnosť nie je odmietnutá ako oneskorene podaná.

III.3. K námietke porušenia práva na spravodlivé súdne konanie:

22. Pokiaľ ide o námietku porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom mestského súdu, ústavný súd ju v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva kvalifikoval ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na „konanie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieničného odsúdenia“. Toto konanie sa totiž netýka rozhodnutia o „trestnom obvinení“ a ani o „občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutia vo veciach: Plischke c. Rakúsko zo 7. 3. 1964, X. c. Rakúsko z 23. 5. 1966, X. c. Rakúsko z 19. 7. 1966, X. c. Spojené kráľovstvo z 13. 7. 1970, Helmut Aldrian c. Rakúsko zo 7. 5. 1990).

23. Keďže v konaní o neosvedčení odsúdeného v skúšobnej dobe podmieničného odsúdenia sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľky v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste), tento článok dohovoru nie je na dané vykonávacie konanie aplikovateľný *ratione materiae*. Vo všeobecnosti možno uviesť, že pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste (I. ÚS 469/2021, II. ÚS 32/2021). Nevzťahuje sa teda *inter alia* ani na vykonávacie konanie a mnohé rozhodnutia v ňom urobené (konanie o návrhu na podmienične prepustenie, nariadenie výkonu podmienične odloženého trestu, zaradenie odsúdeného do určitej kategórie alebo do určitého ústavu, konanie o milosti atď.).

24. Vzhľadom na uvedené ústavný súd časť ústavnej sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní (bod 2 výroku rozhodnutia), pričom vzhľadom na obsah dotknutého ustanovenia (nesprávne uplatneného) sa vecný účel ním sledovanej námietky naplní prieskumom napadnutého uznesenia krajského súdu vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

IV.

K návrhu na odklad vykonateľnosti

25. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti súčasne požiadala o odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj uznesenia okresného súdu, ktorými bolo právoplatne rozhodnuté, že sťažovateľka sa v skúšobnej dobe podmieničného odsúdenia neosvedčila a trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov vykoná. Návrh na odklad vykonateľnosti sťažovateľka odôvodnila tým, že v súčasnosti sa už vyše 20 dní (ku dňu podania sťažnosti) nachádza v ústave na výkon trestu odňatia slobody, čo znáša psychicky veľmi náročne. Do doby rozhodnutia ústavného súdu by mohla uplynúť doba, ktorá by zanechala na sťažovateľke nenapraviteľné následky.

26. Zo znenia § 129 zákona o ústavnom súde je možné vyvodit', že ak má byť takémuto návrhu vyhovené, musí zároveň obsahovať dostatočnú identifikáciu dôvodov na rozhodnutie o odklade vykonateľnosti alebo vydanie dočasného opatrenia vrátane uvedenia skutkových okolností, o ktoré sa uvedené dôvody majú opierať, a pripojenia dôkazov o ich existencii, resp. splnení.

27. Ústavný súd preskúmal návrh sťažovateľky na odklad vykonateľnosti a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na vyhovenie takémuto návrhu vzhľadom na rozhodujúce okolnosti danej veci spočívajúce v právoplatnom odsúdení sťažovateľky (ktoré nebolo nijako spochybnené), nadobudnutie právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu (ktorá nastáva jeho vyhlásením bez ohľadu na doručenie), ako aj na účel tohto právneho inštitútu, a preto návrhu na odklad vykonateľnosti nevyhovel (bod 3 výroku tohto uznesenia).

28. Napriek nevyhoveniu predmetnému návrhu ústavný súd konštatuje, že časť ústavnej sťažnosti prijatá na ďalšie konanie poskytuje ústavnému súdu dostatočný priestor na meritórny prieskum napadnutého uznesenia krajského súdu vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o namietaných pochybeniach pri rozhodovaní o jej ne/osvedčení v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2024

Libor Duľa
predseda senátu